

Vlaams
Parlement

ingediend op **758** (2020-2021) – Nr. 2
13 september 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Katia Segers en Cathy Coudyser

over het voorstel van resolutie

van Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans

over het benoemen vanuit de overheid
van bestuurders en commissarissen
in algemene vergaderingen en raden van bestuur
in culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap
volgens de principes van de Bestuurscode Cultuur

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muylers, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maaik De Rudder, Tinne Rombouts;

Els Ampe, Bart Tommelein;

Björn Rzoska, Tine Van den Brande;

Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

758 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

I.	Toelichting.....	4
II.	Bespreking.....	6
	1. Beschouwingen uit de commissie	6
	1.1. Filip Brusselmans.....	6
	1.2. Stefanie D'Hose.....	8
	1.3. Cathy Coudyser.....	8
	1.4. Karin Brouwers.....	9
	1.5. Katia Segers	10
	2. Reactie van de indiener	10
	3. Aanvullende discussie.....	11
III.	Stemming.....	13

Op donderdag 17 juni 2021 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman en Gustaaf Pelckmans over het benoemen vanuit de overheid van bestuurders en commissarissen in algemene vergaderingen en raden van bestuur in culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap volgens de principes van de Bestuurscode Cultuur.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Toelichting

Elisabeth Meuleman heeft dit voorstel van resolutie ingediend op 30 april 2021, samen met Gustaaf Pelckmans, inmiddels gewezen Vlaams volksvertegenwoordiger. Het was een van diens laatste parlementaire wapenfeiten. De professionalisering van het bestuur in de culturele sector ligt hem na aan het hart.

Er is een professionaliseringsgolf aan de gang en de principes van goed bestuur dringen door tot in alle culturele instellingen. De voorbeeldfunctie van de Vlaamse overheid is bij uitstek nodig in de culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Het voorstel van resolutie wijst dan ook op de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering ten aanzien van de good practices in de instellingen waarvan de Vlaamse Gemeenschap medebestuurder is. Op termijn hebben de indieners een herziening van het Cultuurpact voor ogen, maar zo iets valt buiten de bevoegdheden van het Vlaams Parlement en kan niet op korte termijn gebeuren. Wel kan de Vlaamse overheid op korte termijn een bijdrage leveren om die voorbeeldfunctie goed in te vullen.

Wat dat goed bestuur betreft, baseren de indieners zich op de Bestuurscode Cultuur, waarvan in 2020 een definitieve versie is verschenen. De nieuwe Bestuurscode Cultuur vermeldt acht principes die organisaties zoveel mogelijk ter harte moeten nemen en bevat tevens 45 aanbevelingen over goed bestuur, waarvan er heel wat van toepassing zijn op de raden van bestuur van de culturele instellingen. Naast de directies vormen die raden van bestuur immers belangrijke managementorganen.

Toen de Bestuurscode Cultuur op 26 juni 2020 aan de minister-president is overhandigd, heeft deze het engagement uitgesproken ermee aan de slag te gaan. In de visienota Kunsten van 30 maart 2020 heeft hij de ambitie uitgesproken de nodige aandacht te besteden aan good governance. Elisabeth Meuleman citeert de minister-president: "Het is mijn ambitie om tijdens mijn regeerperiode de nodige aandacht te besteden aan good governance. Het Fonds voor Cultuurmanagement (Universiteit Antwerpen) zal in samenwerking met Cultuurloket en de Buren in voorjaar 2020 een nieuwe leidraad Cultural Governance lanceren. Ik zal nagaan of inzichten uit deze nieuwe leidraad een aanpassing vereisen van de bestaande regelgeving. Cultural governance gaat voor mij in ieder geval verder dan het klassieke begrip van wat goed bestuur van organisaties is. Ik wil dat in dit kader een beleid rond diversiteit, inclusie en fair practices opgezet wordt. Ook preventie van grensoverschrijdend gedrag krijgt hierbinnen de nodige aandacht. Het onderzoek en actieplan grensoverschrijdend gedrag in cultuur en media zal ik in 2020 al evalueren en waar nodig nog bijsturen."

De verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering omvat de afvaardiging van bestuurders en commissarissen naar de culturele instellingen, vervolgt Elisabeth Meuleman. Het voorstel van resolutie wil een duit in het zakje doen om de culturele instellingen adequaat en in overeenstemming met de nieuwe Bestuurscode Cultuur bij te staan in de verwezenlijking van een goed bestuur. Een gezond democratisch toezicht is wenselijk. Het mag niet enkel om financiële controle door de raden van bestuur gaan. Ze moeten ook waken over de democratische waarden die de

samenleving wil uitdragen, zoals democratie, transparantie, diversiteit, openheid en inclusie in het dagelijkse functioneren. De Vlaamse overheid mag niet dulden dat organisaties het uithangbord worden van waarden en normen als racisme, seksisme en dergelijke. Ze heeft een voorbeeldfunctie en moet de juiste profielen hanteren.

In zijn toespraak van 26 juni 2020 heeft minister-president Jambon verklaard dat iedereen die de Vlaamse cultuur wil versterken en verrijken en die in harmonie wil samenleven, ongeacht zijn ideologische of filosofische achtergrond, de juiste instelling voor een raad van bestuur heeft. Dat is een duidelijk engagement om de Bestuurscode Cultuur in de Vlaamse instellingen te implementeren. Overwegende dat de Bestuurscode Cultuur een aantal principes en aanbevelingen bevat, willen de indieners de minister-president hierbij helpen.

Aanbeveling 4.3 bevat afspraken over de voordrachtrotatie, benoeming en afzetting van bestuursleden. Aanbeveling 5.1 stelt: "De leden van het bestuur vervullen actief, kritisch en op stimulerende wijze hun rol. Zij bewaken de missie en de continuïteit van de organisatie en geven ruimte aan de directie voor ondernemerschap." Aanbeveling 5.4: "De controlerende taak van het bestuur heeft in ieder geval betrekking op: het realiseren van de missie van de organisatie; de verhouding met publieke en private financiers; de naleving van wet- en regelgeving; de bedrijfsvoering, het risicobeheer en het zakelijk beleid; een duurzaam personeelsbeleid." Aanbeveling 5.9: "Het bestuur is verantwoordelijk voor het eigen functioneren en voorziet in een regeling die dit functioneren evalueert." Aanbeveling 6.1: "De organisatie zorgt ervoor dat het bestuur een evenwichtige samenstelling heeft op basis van een vooraf vastgesteld profiel voor het bestuur in zijn totaliteit. Dit profiel wordt opgesteld in functie van de doelen, de noden, de missie en de ontwikkelingsfase van de organisatie. Hierbij wordt ook rekening gehouden met een constructief-kritische houding, dialoog, betrokkenheid en een diversiteit in achtergronden." Volgens aanbeveling 6.2 ten slotte staan diversiteit en deskundigheid centraal in de bestuursprofielen.

Aangezien heel wat aanbevelingen tot actie nopen, vragen de indieners de Vlaamse Regering:

- de principes en de aanbevelingen in de Bestuurscode Cultuur te verwezenlijken door de relevante regelgeving adequaat te maken;
- ervoor te zorgen dat de afvaardigingen naar de culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap conform de Bestuurscode Cultuur verlopen;
- bestuurders af te vaardigen die de Bestuurscode Cultuur onderschrijven en die in het vooraf opgestelde profiel passen.

De bestuurders moeten voldoen aan de verwachtingen met betrekking tot expertise en tot diversiteit op het vlak van gender, afkomst en dergelijke. De afgevaardigde bestuurders moeten worden afgewogen tegen het totaalprofiel van de raad van bestuur, die de maatschappelijke diversiteit op het vlak van gender, etnische afkomst en dergelijke weerspiegelen. De wettelijke verplichtingen en de maatschappelijke wensen in verband met diversiteit in de bestuursorganen zijn een gedeelde verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering en de betrokken culturele instellingen. De indieners vragen de Vlaamse Regering in het bijzonder mensen af te vaardigen die een affiniteit hebben met de organisatie waarvan ze bestuurder worden, en die de missie en de waarden van die organisatie ten volle aanvaarden en uitdragen. Voorts wijst Elisabeth Meuleman op het 'pas toe of leg uit'-principe. Als de Vlaamse overheid van de aanbevelingen afwijkt, moet die afwijking ook worden gemotiveerd.

Elisabeth Meuleman wil de stemming over het voorstel van resolutie nog voor het zomerreces laten plaatsvinden, opdat fracties die voordrachten voor algemene vergaderingen en raden van bestuur moeten indienen, genoeg tijd zouden krijgen om

de relevante bestuurdersprofielen te zoeken. De fracties moeten mensen met de gewenste competenties en expertise vinden, zodat ze voldoen aan de diversiteitscriteria voor de raden van bestuur in hun geheel.

Tot slot wil Elisabeth Meuleman dat de federale overheid het Cultuurpact opnieuw bekijkt, met als doel de politieke afvaardiging te laten voordragen door mensen met relevante expertise in plaats van door de fracties.

Het voorstel van resolutie draagt de Vlaamse Regering heel duidelijk op om voor een betrokkenheid bij de afvaardiging te zorgen. De afvaardiging van de Vlaamse overheid in de culturele instellingen moet in het totale plaatje passen. Daartoe moeten de nodige aanpassingen aan de relevante regelgeving worden aangebracht, besluit Elisabeth Meuleman.

II. Bespreking

1. Beschouwingen uit de commissie

1.1. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans benadrukt dat het Vlaams Belang absoluut niet twijfelt aan de noodzaak van goed bestuur, zeker in een woelige sector als de cultuursector. Het commissielid twijfelt echter aan de meerwaarde van dit voorstel van resolutie. De indieners hebben wel het voordeel van de duidelijkheid, want ze komen er openlijk voor uit dat dit voorstel van resolutie slechts een eerste aanzet is om uiteindelijk tot een herziening van het Cultuurpact te komen. Dat bijzonder gevaarlijke denkspoor doet onmiddellijk de vraag rijzen waarom er plots een behoefte is om te sleutelen aan een wet die al bijna vijftig jaar lang perfect functioneert. Filip Brusselmans vraagt voorbeelden van de verschrikkelijke problemen die gesleutel aan het Cultuurpact nu nodig zouden maken.

Hij vraagt zich af of er misschien andere factoren in het spel zijn. Kan Elisabeth Meuleman kleur bekennen? In plaats van deze potsierlijke toelichting moet ze gewoon toegeven dat verenigd links, dat prat gaat op zijn democratische ingesteldheid, zich niet kan neerleggen bij het rechtstreekse gevolg van de verkiezingsuitslagen, waarbij het Vlaams Belang de bestuursmandaten opneemt die de partij in toepassing van het Cultuurpact van rechtswege toekomen. Dat is voor Filip Brusselmans de essentie van dit voorstel van resolutie.

Wie aan het Cultuurpact sleutelt, sleutelt aan de wankelende ideologische evenwichten in dit land en aan de wettelijke bescherming van de ideologische en filosofische minderheden. Als Groen vindt dat die minderheden niet meer hoeven te worden beschermd, begeeft het zich op glad ijs. Filip Brusselmans vindt in de toelichting geen enkele motivering van de finaal beoogde herziening van het Cultuurpact.

In tegenstelling tot het Cultuurpact, een wet van openbare orde, heeft de Bestuurscode Cultuur geen enkele juridische waarde of afdwingbaarheid. De minister-president heeft dit bevestigd. Vanuit legislatief oogpunt houdt het geen steek een voorstel van resolutie op de Bestuurscode Cultuur te baseren.

Het grote voordeel van de momenteel in de meeste instellingen gevolgde werkwijze is de transparantie. Als voor zogenaamde experts wordt geselecteerd, wordt de deur opengezet voor weinig transparante aanstellingen en voor discussies over wie kan bepalen wat expertise is. Hoewel een raad van bestuur expertise van amateurisme kan onderscheiden, is dit allemaal subjectief.

Bovendien blijven het verkapte politieke benoemingen. Volgens de toelichting is er behoefte aan een gezond democratisch toezicht, maar er zit een tegenstelling tussen de woorden en de daden van de indieners. Gustaaf Pelckmans zit niet meer in het Vlaams Parlement, maar heeft officieel tot de zogenaamde experts in de cultuursector behoord. Net geen twintig jaar lang heeft hij een van de grotere culturele instellingen in het land verdienstelijk bestuurd. Hij was toen niet neutraal. Hij was jarenlang actief lid van Agalev en Groen. Dat betekent niet dat hij zijn werk slecht heeft gedaan, maar het heeft geen zin te poneren dat experts neutraal zijn.

Filip Brusselmans stoort zich nog het meest aan het grote gelijk dat de moralisten van deze wereld claimen. Hij citeert uit de toelichting bij het voorstel van resolutie: "Een gezond democratisch toezicht is wenselijk. Het mag niet enkel om financiële controle door de raden van bestuur gaan. Ze moeten ook waken over de democratische waarden die de samenleving wil uitdragen, zoals democratie, transparantie, diversiteit, openheid en inclusie in het dagelijks functioneren. De Vlaamse overheid mag niet dulden dat organisaties het uithangbord worden van waarden en normen als racisme, seksisme en dergelijke. De Vlaamse overheid heeft een voorbeeldfunctie en moet de juiste profielen hanteren."

Los van de denkfout waarbij de indieners racisme en seksisme als waarden en normen omschrijven, ergert Filip Brusselmans zich aan het lukrake gebruik in het linkse discours van termen als democratie, diversiteit en inclusie. Hij vraagt een sluitende definitie van democratie, een term die zelfs een Kim Jong-un te pas en te onpas gebruikt. Ook in de huishoudelijke reglementen van sommige culturele instellingen staat dat alle kandidaten akkoord moeten gaan met de democratie, maar vanuit wetkundig oogpunt houdt zoiets geen steek.

De spreker noemt het een bijzonder gevaarlijke tendens om allerlei waarden als parameters bij het bestuur van organisaties te betrekken. Racisme belangt de openbare orde aan en vormt een strafbaar feit. Iemand kan te allen tijde voor een racistisch feit worden vervolgd, ook wanneer dat feit zich in een culturele instelling heeft voorgedaan. Het verbod op racisme geldt niet op organisatieniveau maar op individueel niveau. Het perverse effect van de voorgestelde aanpak is dat in de doelstellingen van organisaties met strafrechtelijke kwalificaties wordt gegooid. Daar kunnen dan – doelbewust – subjectieve interpretaties aan worden gegeven. Het is de bedoeling kandidaten van het Vlaams Belang en misschien ook van andere nationalistische partijen te weren omdat ze volgens de andere bestuursleden racisten zijn. Interpreteren of iets een racistisch misdrijf is, is geen bevoegdheid voor een politicus of voor een expert in een raad van bestuur. Wie in een rechtsstaat denkt het slachtoffer of de getuige van een racistisch misdrijf te zijn, kan gewoon een strafklacht indienen. De inschrijving in huishoudelijke reglementen is nefast en zal enkel tot subjectieve interpretaties leiden.

Sommige instellingen nemen zelfs niet meer de moeite om te motiveren waarom ze bepaalde kandidaten weigeren. Aangezien het over hemzelf gaat, zal Filip Brusselmans geen uitspraken doen over wat diezelfde dag in de kranten is verschenen. Het gebeurde past op hetzelfde ondemocratische niveau in het superioriteitsdenken tegenover de Vlamingen, de modale burger en iedereen die geen deel uitmaakt van de fantasiewereld waarin begrippen als inclusie en racismebestrijding synoniem staan voor cultuurmarxisme. Het voorstel van resolutie is een doorzichtige manier om de eigen voorkeur erdoor te duwen en tegelijk te laten uitschijnen dat daarmee het algemeen belang wordt gediend. Voor dat kromme denken past Filip Brusselmans.

Hij neemt het de indieners en verenigd links kwalijk dat ze deze strijd op verschillende fronten voeren. Een voorstel van resolutie opstellen blijft nog binnen de grenzen van de democratische rechtsstaat en is ieders volste recht, maar Filip Brusselmans waarschuwt voor de desastreuze gevolgen voor een gezonde

democratie. Alles, zelfs de democratie, moet en zal wijken voor de linkse haat ten aanzien van nationalist en mensen die voor hun eigen volk opkomen. Tijdens die kruistocht van de blinde haat zullen de indianen niet enkel het Vlaams Belang, maar ook miljoenen Vlamingen tegenkomen.

Filip Brusselmans sluit af met een citaat van de Amerikaanse auteur Raymond Chandler: "Ik wist niet welke richting ik uitging, maar toen ik er was, zag ik dat ik verkeerd zat."

1.2. Stefanie D'Hose

Stefanie D'Hose erkent dat in het voorstel van resolutie veel werk is gestoken. Ze vindt het fijn dat ook Vlaamse volksvertegenwoordigers meedenken over hoe het allemaal beter kan. De premissen zijn goed, want iedereen wil kwaliteitsvolle raden van bestuur. Maar de voorstellen hebben dezelfde strekking als de Bestuurscode Cultuur, die al van kracht is op de betrokken instellingen. De vraag is dan waarom die nog eens in een decreet moet worden verankerd.

Het Cultuurpact valt onder de federale wetgeving en moet ook op dat beleidsniveau worden besproken. Dat iemand politiek is benoemd, betekent niet dat die persoon de facto geen goede vertegenwoordiger is. Vele politici hebben ondertussen in de culturele organisaties een grote expertise opgebouwd. Ongeacht de samenstelling zijn er ook politieke vertegenwoordigingen die goed werk leveren. Het systeem reguleert zichzelf met huishoudelijke reglementen. De bestuursleden zitten daar niet om hun partij te vertegenwoordigen, maar om de organisatie te vertegenwoordigen.

Het Cultuurpact biedt organisaties drie opties om de raad van bestuur vorm te geven. Aangezien alles voorlopig naar behoren lijkt te werken, vraagt Stefanie D'Hose zich af waarom het nodig zou zijn het kwalitatieve aspect in decreetgeving te verankeren. Indien er problemen met een individuele kandidaat zijn, moet de organisatie zelf de interne tuchtprocedure starten. De bestaande instrumenten en controlemechanismen werken naar behoren.

Aangezien ze sterk in de zelfregulering van de culturele instellingen gelooft, zal Stefanie D'Hose dit voorstel van resolutie niet ondersteunen.

Tot slot stelt ze ten aanzien van Filip Brusselmans dat het voorstel van resolutie in essentie kwaliteitsvolle raden van bestuur beoogt en dus geen groot ideologisch debat impliceert.

1.3. Cathy Coudyser

Cathy Coudyser beaamt dat dit voorstel van resolutie met de beste bedoelingen is opgesteld. Het commissielid veronderstelt dat elke partij de culturele organisaties goed bestuurd wil zien. Daarvoor zijn ook al decreten aangepast. Het Cultuurpact biedt een juridisch kader waarbinnen iedereen kan werken.

De Bestuurscode Cultuur kan niet wettelijk worden verankerd, stelt Cathy Coudyser. Goed bestuur komt in de eerste plaats de instellingen zelf toe. De Vlaamse overheid moet het kader scheppen en reikt bijkomende instrumenten aan om een raad van bestuur deskundig en divers samen te stellen. De Bestuurscode Cultuur is aan alle organisaties bezorgd, met de vraag werk te maken van deskundigheid en diversiteit. Op basis van die uitgangspunten is het aan de organisaties om de eigen raad van bestuur samen te stellen. Daarnaast moet natuurlijk rekening worden gehouden met de statuten van de organisatie. Het regelgevende kader biedt alles om met aandacht voor de diversiteit mensen met de nodige expertise af te vaardigen. Voor Cathy Coudyser staat zoiets niet haaks op een politieke affiliatie.

De N-VA zal het voorstel van resolutie niet goedkeuren, aangezien de partij altijd uitgaat van een vertrouwen in de mensen in de raden van bestuur. Indien leden van een raad van bestuur aanzetten tot haat, discriminatie of dergelijke is het aan de raad van bestuur zelf om in te grijpen. Of iemand politiek is benoemd of op basis van deskundigheid in een raad van bestuur zetelt, maakt geen verschil, want die mensen rijden allemaal, ongeacht hun politieke kleur, voor de instelling. Bij tegenindicaties bestaat er voldoende wetgeving om zelfregulerend in te grijpen.

Cathy Coudyser vindt het jammer dat Groen er blijkbaar automatisch van uitgaat dat de politici in een raad van bestuur niet goed kunnen besturen. Elke politieke partij heeft al mensen naar culturele organisaties afgevaardigd die het daar goed doen. De uitzonderingen kunnen worden aangepakt. De spreker vindt het voorstel van resolutie dan ook erg ver gaan. Het is niet aan een persoon om te bepalen wat in een culturele organisatie al dan niet kan. Hoewel ze de goede intenties met betrekking tot de raden van bestuur deelt, kan Cathy Coudyser niet achter een aantal elementen in het voorstel van resolutie staan.

1.4. Karin Brouwers

Karin Brouwers uit namens CD&V haar appreciatie voor het voorstel van resolutie, dat ook volgens haar met de beste bedoelingen is opgesteld. Het voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering evenwel het Vlaams Parlement tijdig te ver-wittigen in verband met de voordrachten. Dat is net iets wat het Vlaams Parlement zelf met de Vlaamse Regering moet regelen. Dergelijke praktische afspraken horen niet door middel van een resolutie te worden geregeld.

Het commissielid vraagt zich af waarom de Bestuurscode Cultuur niet verenigbaar zou zijn met het Cultuurpact. De minister-president heeft al eerder verklaard dat de Bestuurscode Cultuur zorgt voor een evenwichtige samenstelling van de raden van bestuur, op een manier die deskundigheid en diversiteit waarborgt en die betrokkenheid bij de organisatie veronderstelt. Het Cultuurpact verhindert dat principe en de andere principes van de Bestuurscode Cultuur niet. Een aanpassing van het Cultuurpact is dan ook niet nodig.

Voorts heeft Karin Brouwers de indruk dat het voorstel van resolutie enkel aandacht besteedt aan de beheersformule 9A, en het bestaan negeert van de formules 9B en 9C, respectievelijk: gemengd co-beheer door politieke vertegenwoordigers en gebruikers; en louter experts en gebruikers die de non-discriminatie van levensbeschouwingen moeten naleven. In februari 2021 heeft de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) geadviseerd om de voorkeur aan formule 9C te geven. Zelfs als formule 9A wordt toegepast, waar CD&V overigens niet tegen is, kan elke fractie opteren om geen politieke mandatarissen maar externe experts voor te dragen. De fracties zijn op dat vlak vrij.

Bovendien kunnen politieke mandatarissen wel degelijk bekwame bestuurders zijn. Niet zo lang voor de bespreking van dit voorstel van resolutie is Bart Caron, de vorige voorzitter van deze commissie, aangesteld tot lid van de raad van bestuur van de VRT. Niemand twijfelt aan zijn kwaliteiten. Als een partij een beetje zelfdiscipline hanteert en zichzelf ethische regels oplegt, kan ze daar op een goede manier mee omgaan.

De toepassing van formule 9A sluit een diverse samenstelling met betrekking tot gender, etnische afkomst, maatschappelijke diversiteit en bestuurlijke competenties niet uit. Iedereen heeft een meerlagige identiteit, en diversiteit kan overlap-pend zijn. Bovendien moeten alle bestuurders steeds het belang van de instelling op eventuele andere belangen laten primeren.

Tenzij het de bedoeling is formule 9A helemaal af te schaffen, is de vraag om het Cultuurpact te wijzigen niet pertinent. Dit vergt een discussie op het niveau van de federale overheid. Daarvoor moet dan in eerste instantie naar de Franstalige partijen worden gekeken. Volgens Karin Brouwers hebben die partijen geen interesse in een wijziging.

De SARC werkt momenteel zelf aan een denkoefening over goed bestuur. Er gaat ook aandacht naar de wijze waarop de relatie tussen de inrichtende machten en de instellingen vorm moet krijgen. Karin Brouwers stelt voor om op de resultaten van die denkoefening te wachten en dan een debat ten gronde te voeren.

CD&V zal het voorstel van resolutie niet goedkeuren, kondigt ze aan.

1.5. Katia Segers

Katia Segers dankt Elisabeth Meuleman voor het initiatief. Het commissielid vindt het belangrijk een voortdurend debat te voeren over het gemeenschappelijke doel: een optimaal bestuur van de gesubsidieerde instellingen in Vlaanderen. Alle onderzoeken wijzen uit dat diversiteit in een raad van bestuur van essentieel belang is. Wat gender betreft, is die diversiteit er nog niet. Wat expertise betreft, moeten in culturele instellingen niet enkel kunstkenneren zitten. Ook mensen met bestuurservaring en economisch inzicht kunnen een goede bijdrage leveren.

Vooruit zal het voorstel van resolutie steunen. Katia Segers is er niet van op de hoogte of de Franstalige partijen absoluut tegen een afschaffing van formule 9A zouden zijn, maar dat is in elk geval een federale materie. Zelf is ze heel lang tegen het Cultuurpact geweest, maar dat is niet langer het geval. Het Cultuurpact garandeert diversiteit aan gezindheden in de raden van bestuur. Dat neemt niet weg dat er mag worden nagedacht over betere manieren. Op dat vlak is het bestaan van de formules 9B en 9C een goede zaak. Misschien moet de Senaat het initiatief nemen om dit verder te onderzoeken.

Katia Segers zou nog een element aan het voorliggende voorstel van resolutie hebben toegevoegd en zal misschien nog een amendement met die strekking indienen. Ze vindt dat de Vlaamse overheid de regels voor de federale culturele instellingen moet volgen, wat meebrengt dat politici met een actief mandaat niet in raden van bestuur zetelen. Dat is een van de redenen waarom het is misgelopen met de kandidatuur van Filip Brusselmans. Dit betekent nog niet dat ook mensen die in het verleden een politiek mandaat hebben uitgeoefend, moeten worden geweerd. Expertise staat niet haaks op een politiek mandaat. Velen hebben na hun politieke carrière inderdaad nog fantastisch werk geleverd. Ook Katia Segers vindt Bart Caron een aanwinst voor de raad van bestuur van de VRT.

Aangezien de SARC met betrekking tot de Bestuurscode Cultuur aan een eigen denkoefening aan het werken is, stelt Katia Segers voor om de stemming over het voorstel van resolutie uit te stellen. De SARC kan dan worden gevraagd om de eigen oefening naast het voorstel van resolutie te leggen, waardoor het Vlaams Parlement tot een gedragen voorstel kan komen.

2. Reactie van de indiener

Elisabeth Meuleman gaat eerst in op de opmerkingen van Filip Brusselmans, die zich door het voorstel van resolutie geïrriteerd lijkt te voelen, hoewel het Vlaams Belang daarin nergens staat vermeld. Ondanks de goede peilingen loopt de evenaar niet door die politieke partij, oppert de spreker.

De drijfveer van het voorstel van resolutie is de professionalisering van de raden van bestuur. De Bestuurscode Cultuur, met al haar principes en aanbevelingen,

valt moeilijk te realiseren en staat op gespannen voet met de wijze waarop de politieke vertegenwoordigers momenteel worden benoemd. Hoewel ze geen namen wil noemen, is Elisabeth Meuleman ervan overtuigd dat iedereen dergelijke voorbeelden kent. Een mandaat in een raad van bestuur is vaak een erkenning van geleverde diensten, een manier om iemand weg te promoveren of een springplank voor een toekomstige carrière. Dat de politieke afvaardiging niet altijd op basis van expertise verloopt, maakt het voor culturele instellingen moeilijk aan de Bestuurscode Cultuur te voldoen. Bovendien wordt niet naar het hele plaatje gekeken en wordt afzonderlijk benoemd, alsof de raden eilandjes zijn. Er moeten evenwichten in de raden van bestuur zitten. Het Cultuurpact maakt het niet onmogelijk aan de Bestuurscode Cultuur te voldoen, maar wel moeilijk, waardoor er nood is aan een aantal aanpassingen.

Voorts maakt de spreker gewag van feitelijke onjuistheden in het betoog van Filip Brusselmans. Zo is Gustaaf Pelckmans bij De Warande nooit bestuurder geweest, wel directeur.

Als reactie op de opmerkingen van Stefanie D'Hose, stelt Elisabeth Meuleman de vraag hoe de Bestuurscode Cultuur decretaal of wettelijk moet worden verankerd. De Bestuurscode Cultuur is geen wettelijk gegeven. Indien de Vlaamse Regering op deze manier bestuurders blijft benoemen, zal blijken dat de Bestuurscode Cultuur niet altijd kan worden toegepast. Er zijn oplossingen geopperd. Als iets manifest misloopt, kan een tuchtprocedure volgen, maar zoiets gebeurt altijd post factum en komt niet tegemoet aan de vraag om aan het totaalplaatje te werken en om op alle vlakken diversiteit na te streven.

Momenteel gaat het om een zeer hybride vorm, met een aantal accidents de parcours tot gevolg. Zo heeft minister Bart Somers in de kranten verklaard dat Jef Elbers zich als bestuurder van de VRT moest terugtrekken. Dat staat op gespannen voet met het feit dat de Vlaamse Regering die benoeming heeft goedgekeurd zonder naar de homofobe uitspraken van de man te kijken. Hij heeft een organisatie uitgedaagd die net de diversiteit probeert te belichamen.

Het voorstel van resolutie probeert een aantal duidelijke problemen op te lossen. De Vlaamse overheid kan het niet gewoon aan de organisaties overlaten de Bestuurscode Cultuur zelf te hanteren, maar moet vertrouwen bieden.

Elisabeth Meuleman staat open voor de suggestie om het voorstel van resolutie aan te vullen met het amendement waarvan Katia Segers gewag maakt. Wat voor haar zeker aan de tekst mag worden toegevoegd, is de overname van de federale regels met betrekking tot actieve politici.

De spreker kan zich ook vinden in de vraag om het SARC-advies af te wachten. In het najaar van 2021 volgt echter een grote benoemingsronde in vele culturele instellingen. Ze zou graag voordien een aantal leidraden en principes naar voren schuiven om die raden van bestuur voor jaren volgens de Bestuurscode Cultuur te verankeren. Om tot diverse en professionele raden van bestuur te komen, moet nu worden ingegrepen. De stemming kan nog een of twee weken worden uitgesteld, maar moet nog voor het zomerreces kunnen plaatsvinden, besluit Elisabeth Meuleman.

3. Aanvullende discussie

Hoewel ze minder met het eigenlijke voorstel van resolutie te maken hebben, wil *Filip Brusselmans* eerst op de woorden van Katia Segers reageren. Blijkbaar kent Katia Segers de reden waarom de vzw Flagey de kandidatuur van Filip Brusselmans op voordracht van de Vlaamse Regering heeft geweigerd. Dat noemt deze een nieuwsfeit, aangezien de vzw zich op het geheim van de interne beraadslaging

beroept. Hij zal dit feit, samen met de interne mail die op zijn bureau is beland, aan het dossier toevoegen. Het is mogelijk dat zijn kandidatuur is geweigerd omdat hij een actief politicus is, maar een senator is wel zonder problemen benoemd. De echte reden komt veeleer uit een politieke hoek. De spreker vindt het frappant dat Katia Segers meer weet over een raad van bestuur waarvan ze zelf geen deel uitmaakt, dan een kandidaat die is geweigerd.

Volgens Elisabeth Meuleman en Stefanie D'Hose is dit voorstel van resolutie met de beste bedoelingen opgesteld. Filip Brusselmans heeft voorbeelden gevraagd van problemen, als het de indieners enkel om goed bestuur te doen is. Het gebrek aan voorbeelden laat hem vermoeden dat dit voorstel van resolutie politiek gemotiveerd is. Zijn eigen verwijzing naar Gustaaf Pelckmans was blijkbaar geen goed voorbeeld omdat deze directeur was, maar ook een directeur is betrokken bij het bestuur. Voor Filip Brusselmans gaat het hier om een puur politieke strijd. De enige naam die uiteindelijk in deze bespreking is vermeld, is die van een kandidaat die het Vlaams Belang heeft voorgedragen.

Filip Brusselmans is wel blij dat de meerderheidspartijen wat gezond verstand hebben getoond en dit voorstel van resolutie niet zullen goedkeuren. Hij wil wel niet naïef zijn. Iedereen spreekt over goed bestuur, maar hij neemt het de indieners kwalijk dat dit voorstel van resolutie politiek gestuurd is.

Katia Segers verduidelijkt dat ze haar informatie over de voordracht van Filip Brusselmans uit de pers heeft. Naast homofobe uitspraken is een van de vermelde redenen dat hij een actief politicus is.

Elisabeth Meuleman herhaalt dat de evenaar niet door de partij van Filip Brusselmans loopt.

Er zijn voorbeelden van raden van bestuur die haast exclusief bestaan uit mannen van middelbare leeftijd. Om een goede raad van bestuur samen te stellen, zijn heel diverse profielen nodig. Bedrijven beseffen ook de meerwaarde van diversiteit aan competenties en achtergronden in raden van bestuur. Als minstens de helft van een raad van bestuur bestaat uit politieke vertegenwoordigers zonder dat er rekening is gehouden met die aspecten, is dat een probleem. De indieners vragen de Vlaamse Regering verder te gaan dan enkel namen op te vragen en door te geven.

Het voorstel van resolutie beoogt een goed bestuur van de culturele instellingen. De spreker vindt het onbegrijpelijk dat de meerderheid de indieners, om hen te sussen, een verdienstelijke poging toeschrijft, maar tegelijk het probleem niet erkent. De Vlaamse Regering maakt de professionalisering op die manier wel erg moeilijk.

Filip Brusselmans vindt het voorstel van resolutie nog steeds politiek gemotiveerd, en niet vanuit goed bestuur. Het gaat de indieners om het doordrijven van hun diversiteitsfetisj. Het is nonsens dat een raad van bestuur slecht zou functioneren omdat er geen diversiteit is met betrekking tot afkomst, religie, huidskleur enzovoort. Als het om expertise gaat, is diversiteit goed, maar al de rest heeft er niets mee te maken. Een raad van bestuur die bestaat uit tien mensen van Afrikaanse afkomst met een enorme diversiteit aan expertise, zal veel nuttiger zijn dan een raad van bestuur met tien blanke mannen die er niets van kennen. Hetzelfde geldt ook omgekeerd. Het lid roept op om geen diversiteitsfetisj onder het mom van goed bestuur te verkopen.

Elisabeth Meuleman verschilt met Filip Brusselmans grondig van mening en ziet wel degelijk een meerwaarde in diversiteit.

Katia Segers wijst erop dat haar voorstel om de stemming uit te stellen eigenlijk een poging is om de meerderheid aan boord te krijgen. Misschien kan het voorstel van resolutie een antwoord bieden op de aanbevelingen van de SARC. Ze vraagt de meerderheid of er bereidheid is om op de resultaten van de denkoefening van de SARC te wachten.

Karin Brouwers constateert dat de meerderheid het verwijt krijgt het allemaal niet te snappen, maar blijkbaar wil Elisabeth Meuleman zelf niet snappen dat de premissen van het voorstel van resolutie niet kloppen. Zodra de denkoefening van de SARC is afgerond, wordt een nieuw voorstel van resolutie mogelijk, waaraan Karin Brouwers misschien zou willen meewerken. Het voorliggende voorstel van resolutie bevat goede elementen, maar ook elementen die CD&V niet kan aanvaarden. Het zal later waarschijnlijk nodig zijn een volledig of grotendeels nieuwe tekst te schrijven.

De spreker dringt aan op een stemming, om de discussie voorlopig af te ronden, zeker omdat Elisabeth Meuleman met de huidige werkwijze het Vlaams Belang een forum aan het bieden is.

Elisabeth Meuleman vindt dat een heftige reactie. Het was niet haar bedoeling iemand te affronteren. Volgens de argumentatie van de meerderheid zijn bepaalde zaken perfect met elkaar te verzoenen, maar de principes staan momenteel op gespannen voet. In afwachting van een grondige herziening kan de Vlaamse overheid al iets doen om de situatie te verbeteren. Dat is het doel van het voorstel van resolutie. Het is voor de indiener van fundamenteel belang het tijdens de volgende benoemingsprocedure beter te doen. Dat zou het bestuur van de culturele organisaties ten goede komen.

Aangezien de meerderheid het hiermee niet eens blijkt te zijn, heeft het geen zin de stemming uit te stellen. Elisabeth Meuleman houdt zich vast aan de uitgestoken hand van de meerderheid om af te wachten en later eventueel samen aan een nieuw initiatief te werken. Dat kan het best tegen de volgende benoemingsronde gebeuren, want er rijzen elke keer weer problemen.

III. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 11 stemmen tegen 3.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Katia SEGERS
Cathy COUDYSER,
verslaggevers